

Canini.

Molares.

Qui dentes
maxillae infingan-
tur.Dentium radi-
ces.Dentium nu-
meri aliquan-
do uariare.Genuini den-
tes.Dentium cavi-
tas.Dentium ap-
pendices.

Deinceps canini utrinque singuli constituuntur, ampli quidem sua basi gingivis proxima: ipsorum autem sine à gingivis remoto, acuti, ut si quid propter duritiem ab incisorijs non præscinderetur, hoc illi confringerent. Porro ipsis id nomen inditum est, quod exertis canum (qui hos habent insignes) dentibus respondent. Post hos, maxillares seu molares quini ab utroque latere habentur, asperi, ampli, duri & magni, quod incisa ab incisorijs, effracta à caninis in laeuorem exactum terere possint. Si enim prorsus laues crearentur, idonci ad proprium munus minimè existerent: quoniam ab inaequalibus asperisq; omnia melius teruntur. Propter hoc ipsum & molas, quibus fruges moluntur, temporis processu diuq; minuendo laeuigatas, rursum incidi atque exasperari uidemus. Neque si asperi quidem essent, non autem duri, plus commodi ex ijs esset, ut qui prius contererentur, quam cibos in laeuorem comminuerent, sunt enim dentes omnium ossium durissimi. Quinetiam, si asperi & duri facti, non essent una & ampli, neque tales plus accommodarent illis concredito muneri, si modo quae laeuissime atteri debeant, in amplis firmari basibus oporteat. Incisorijs enim & caninis nihil cōminuitur, propter strictam & angustam ipsorum aciem. Quid si haec omnia molares adipiscerentur, at interim parui essent, nonne & hoc solo illorum usus corrumpetur? quum plurimo atterendis cōminuendisq; cibis tempore indigeamus. Dentes ad unum omnes in maxillarū sinibus clauorū ritu infiguntur, qui propter imaginem, quam cum praesepibus brutorum habent, Graecis *quadrupes*, Latinis praesepiola nuncupantur. Hi namq; singulis circundantur dentibus, hosq; stringunt atq; adeo exactè retinent, ut non promptè uel tantillum commoueantur. Neque paribus radicibus omnes suis inseruntur praesepibus, quandoquidem paruis una radix, duæ uerò maioribus, tres & quatuor maximis obtigerunt. Incisorijs enim singulis immittuntur radicibus. Canini quoque radices singulas exigunt, qui incisiorum radicibus multo altius infiguntur, tantoq; maiores sunt quantum caninorum robur excedit. Quamquam & inter incisorios duo medijs inferioribus haereat radicibus, quam duo laterales, caninis proximi, nimirum quod medijs latiores grandioresq; sint. Molares radicibus inter se uariant. nam qui maxillae inferiori sunt infixi, binis radicibus: qui superiori, ternis, subinde infiguntur. Differunt tamen & hi interdum, qui namq; supra sunt, quaternis: qui infra, ternis radicibus immitti aliquando deprehenduntur, praesertim duo denti intimo proximi. Dein frequentissime duos molares superiores canino denti succedentes, duobus tantum immitti radicibus spectabis, tres reliquos ternis: sic & duos inferiores canino proximos una radice, tres reliquos duabus. Praeterea obseruabis quoque omnium intimos minoribus infigi radicibus, quam illis attiguos. Incisiorum & caninorum numerus, raro in hominibus ut molarum, mutatur. Interdum enim in utroque latere quinque molares occurrunt, interdum quatuor: nonnunquam quatuor à sinistris, quinque uerò à dextris: uel contra in sinistris quinque, ex dextris quatuor: uel infra quatuor, supra autem quinque. quam differentiam potissimum pariunt postremi dentes, quos plerique genuinos uocant, etiam si Cicerone ita molares uocauerit. Sunt autem illi, qui primum post pubertatem uenerisq; usum hominibus cum maximis subinde cruciatibus prodeunt: id quod medici parum obseruantes, aut alios dentes euellunt, aut humorū uitio eos infestari sibi persuadentes, aegros catapotijs atq; id genus pharmacis obruunt, quum dolore affectis nullum leui gingiuarum ad postremum dentem scarificatione, ac interdum ossis pertusione, praesentius remedium adferri possit. id quod ipse etiam modò experior, cui haec scribenti trigessimus secundus dens aetatis uigesimo sexto anno succrescit. Atque id etiam arguunt permultae caluariae in cimiterijs occurrentes, in quibus posteriores illi dentes ueluti in cauea quapiā adhuc reponuntur ac latitant, quibusdā suae basis apicibus os tenuissimum perforantes. Cuiusmodi caluariam nuper mihi exhibuit humanae fabricae quam studiosissimus ac ualde peritus iuuenis, IOANNES PAVLVS GVLDOVICVS VRBINAS, mihi amicissimus. Caeterum Aristoteles, alijq; complures uiris copiosiores dentes quam mulieribus ascribunt: quod cuius non minus promptum est experiri, quam mihi falsum id esse dicere, quum nulli nō dentes numerare liceat: ex quorū frequentia plerique etiam uitae longitudinem breuitatemq; arguunt. Dentes non solum dictos nunc praestant usus, uerum etiam ad uocis modulationem iuuant, quum dura lapideaq; conformentur substantia, exiguas, sed notatu dignas cavitates intus obtinente: quae ut dentes leuiiores sint, commodiusq; accipiant nutrimentum, occasionem praebent. Atque huius cavitatis causa, si quando dentibus foramina ex humorū acrimia erodentiumq; influxu oboriatur, quae ad eam cavitatem usq; pertingāt ocysime dentes ad radicis usq; extrema eroduntur. Deinde puerorū dentes imperfectis & mollibus & quasi medullosis cōstare radicibus, non praetereundum est: quemadmodum & pueris dentium partem extra gingiuas conspicuam, dentis radici appendicis modo committi. Atque id quidem uel pueri didicimus, quum nobis socijsq; uacillantes dentes,

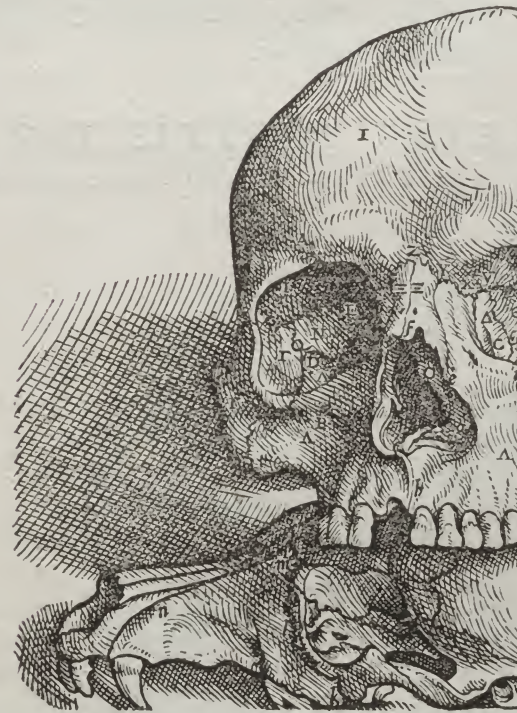
dentes, & praecipue incisorios, unguibus aut filo denti & in mulis quoque, ac multis canibus dentium referuare indies obseruamus. Atque postremum illud pro pueris effracti alicuius ex casu dentis reliquam portionem pendicem, in cuius locum alia (modò radix seruetur), quoque in pueris animaduertisse cōducit, quibus mox uitiariq; solent. In his nanque operae pretium est, molarum ut incisiorum procidere in ipsis solent) auferre, quod integri seruentur. Si enim appendicum unio aetatis praecedet, quinimò uel pubertatis tempore aliquot dentes plerumque ueniunt eruendi.

DE OSSIVM CAPITIS maxillae superioris foraminibus.

QUANDO QUIDEM in uenarum sinibus, foraminum capitis ignorantes, deinde quia in illis enarrandis (quorum praecipui multum aberrauerunt) Caput omnibus capitis foraminibus diligentiq; sectione manifestò deprehenduntur, neruorum quarundamq; membranas descendiq; cupiedus lector recurrere possit, & foramen cinctu habeat. Ut uerò id fiat compendiosius, quatuor huc reponam, unum quodq; foramen cum ipsi praefixo sermo simul characterum Indicis & Capitis contextus, aut ex industria aliquis sinus uel processus antea fuerit o-

PRIMA XII CAPITIS

PRAESENS figura anteriorem caluariam etiam foramina in oculi sede maxillaeq; superiori, in haec Caninum autem caput humanae caluariae subiectum, tam risq; indicandis unice, perinde ac tota haec figura, iuu-